

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Zgodność projektu z prawem ochrony środowiska i wymogami klimatycznymi

Dorota Demkowicz-Dobrzańska

02.07.2025 r.

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ

Kryteria obligatoryjne

- Kryterium obligatoryjne nr 3: Kompletność dokumentacji aplikacyjnej i spójność informacji zawartych we wniosku, załącznikach do wniosku
- Kryterium obligatoryjne nr 11: Zgodność projektu z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska
- Kryterium obligatoryjne nr 12: Odporność infrastruktury na zmiany klimatu oraz zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym zasadą „nie czyn poważnej szkody”
- Kryterium 21 – Gotowość projektu do realizacji

Jak spełnić wymagania dotyczące kompletności dokumentacji aplikacyjnej i spójności informacji?

- Załączyć do wniosku o dofinansowanie wymagane w ogłoszeniu dokumenty – w tym załącznik 4 wraz z wymaganymi deklaracjami (załącznik 4.1 i 4.2), wykazem i oświadczeniami (załącznik 4.3) i innymi dokumentami.
- Wypełnić załączniki zgodnie z *Instrukcją do wypełniania wniosku o dofinansowanie*.
- Zadbać o spójność informacji zawartych we wniosku i w załącznikach.

Jak zapewnić, że projekt jest zgodny z wymaganiami prawa dotyczącego ochrony środowiska, odporny na zmiany klimatu oraz zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym zasadą „nie czyń poważnej szkody”?

Projekt powinien być przygotowany i realizowany zgodnie z prawem unijnym i krajowym (stosowne przepisy są na końcu tej prezentacji).

Wnioskodawca powinien wykazać we wniosku o dofinansowanie, że te wymogi zostały spełnione.

Informacje zamieszczamy w załącznikach:

Załącznik 4 - Zgodność z prawem ochrony środowiska i wymogami klimatycznymi (wzór)

Załącznik 4.1 - Deklaracja organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 (wzór)

Załącznik 4.2 - Deklaracja właściwego organu odpowiedzialnego za gospodarkę wodną (wzór)

Załącznik 4.3 – Oświadczenie o zgodności zakresu rzeczowego decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i wymagalnych decyzji budowlanych z zakresem rzeczowym projektu (wzór)

Załącznik 4.4 – Dokumenty opisane w pkt 7 oraz pkt 8 Załącznika 4

Załącznik 4 - Zgodność projektu z polityką ochrony środowiska (pkt 1)

Opis ma pokazać, **w jaki sposób projekt wspiera cele środowiskowe i klimatyczne:**

1. Efektywna gospodarka zasobami - opis działań/rozwiązań, które chronią zasoby (wodę, energię, surowce), np.:
 - zastosowanie technologii odzysku wody w oczyszczalni.
 - wykorzystanie biogazu z osadów ściekowych do produkcji energii elektrycznej.
2. Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów – opis działań zmniejszających zanieczyszczenie i chroniących przyrodę, np.:
 - redukcja ścieków zrzucanych do rzek, jezior i wód gruntowych.
3. Redukcja emisji gazów cieplarnianych – opis działań ograniczających emisje CO₂ i innych gazów cieplarnianych, np.:
 - montaż energooszczędnych dmuchaw i pomp w oczyszczalni.
 - zasilanie urządzeń odnawialną energią lub biogazem.

Załącznik 4 - Zgodność projektu z polityką ochrony środowiska (pkt 1) – cd.

4. Odporność na zmiany klimatu - jak projekt został zabezpieczony przed skutkami ekstremalnych zjawisk pogodowych, np.:
 - podniesienie poziomu ochrony przeciwpowodziowej oczyszczalni.
 - zabezpieczenie przepompowni na wypadek długotrwałych opadów.
5. Zgodność z przepisami UE i Polski, np.:
 - zgodność z Ramową Dyrektywą Wodną i Dyrektywą o oczyszczaniu ścieków komunalnych
 - uzyskanie decyzji środowiskowej lub raportu oddziaływania na środowisko (jeśli wymagane).

Przykładowy opis (dla oczyszczalni ścieków):

Projekt zakłada odbudowę oczyszczalni ścieków, co przyczyni się do zmniejszenia zrzutu zanieczyszczeń do rzeki oraz poprawy jakości wód powierzchniowych. W ramach inwestycji zastosowana zostanie technologia odzysku wody technologicznej do płukania urządzeń oraz system produkcji biogazu z osadów, co przyczyni się do zmniejszenia zużycia surowców. Wdrożenie energooszczędnych silników i pomp zmniejszy zużycie energii i ograniczy emisję CO₂. Projekt uwzględni podniesienie infrastruktury powyżej poziomu zagrożenia powodziowego, co zwiększy odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe. Inwestycja przyczyni się do spełniania wymagań dyrektywy ściekowej.

Uwaga: Opis należy dostosować do zakresu rzeczowego projektu, wymienić konkretne rozwiązania techniczne lub organizacyjne!!! (więcej wskazówek i przykładów w instrukcji w Załączniku 4 dla obu działań 09.01 i 10.01)

Załącznik 4 - Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym z zasadą „nie czynić poważnych szkód” (Do No Significant Harm) (pkt 2)

Opis ma pokazać, **w jaki sposób projekt spełnia zasadę zrównoważonego rozwoju**, tj. zintegrowanego podejścia do gospodarki, społeczeństwa i środowiska, gdzie ochrona przyrody i zdrowia obywateli jest traktowana na równi z rozwojem gospodarczym, **jak również celów zrównoważonego rozwoju ustalonych przez ONZ** i zapisanych w Paryskim Porozumieniu Klimatycznym.

Należy uzasadnić, że projekt:

- 1) uwzględnia wymogi ochrony środowiska i efektywnego gospodarowania zasobami, np. chroni zasoby naturalne (wodę, energię), zmniejsza zanieczyszczenie środowiska (np. oczyszczanie ścieków zgodnie z normami), wdraża efektywne technologie (np. energooszczędne pompy, odzysk wody);
- 2) obejmuje niezawodną, zrównoważoną, trwałą i stabilną infrastrukturę dobrej jakości (w rozumieniu celu 9 Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (ONZ)), tj. infrastruktura jest trwała, odporna, zapewnia niezawodność i niskie ryzyko awarii;
- 3) wdraża zintegrowane zarządzanie zasobami wodnymi (w rozumieniu celu 6 Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 (ONZ)), poprzez zapewnienie mieszkańcom dostępu do wody i warunków sanitarnych poprzez zrównoważoną gospodarkę zasobami wodnymi.

Czym jest zasada DNSH?

POWAŻNE SZKODY WOBEC CELÓW ŚRODOWISKOWYCH

Łagodzenie zmian klimatu: działalność prowadzi do znaczących emisji gazów cieplarnianych

Adaptacja do zmian klimatu: działalność prowadzi do nasilenia niekorzystnych skutków warunków klimatycznych

Ochrona zasobów wodnych i morskich: działalność szkodzi dobremu stanowi wód lub ich środowiska

Gospodarka o obiegu zamkniętym: działalność prowadzi do znaczącego braku efektywności w wykorzystywaniu materiałów, do zwiększenia wytwarzania, szkodliwego długotrwałego składowania

Zapobieganie zanieczyszczeniu: działalność prowadzi do znaczącego wzrostu emisji zanieczyszczeń do powietrza, wody lub ziemi

Ochrona i odbudowa bioróżnorodności i ekosystemów: działalność w znacznym stopniu szkodzi dobremu stanowi i odporności ekosystemów, jest szkodliwa dla stanu zachowania siedlisk i gatunków

Załącznik 4 - Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym z zasadą „nie czynić poważnych szkód” (Do No Significant Harm) (pkt 2) – cd (1).

Zasada DNSH – co to znaczy w praktyce?

Zasada „nie czynić poważnych szkód” jest nową zasadą horyzontalną dla przedsięwzięć wspieranych środkami Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2021-2027. Nadanie jej rangi zasady horyzontalnej oznacza, że ma być ona stosowana w projektach powszechnie, w możliwie szerokim zakresie.

Projekt nie może powodować znacznego pogorszenia któregokolwiek z 6 celów środowiskowych UE.

Należy sprawdzić odpowiednią ocenę DNSH dla danego typu projektu w dokumencie „Analiza spełniania zasady DNSH dla programu FEnIKS 2021–2027” (cel szczegółowy 2.5).

Należy potwierdzić, że projekt jest z nią zgodny – ze względu na swój charakter i skalę, oraz wskazać środki zaradcze/minimalizujące negatywny wpływ na środowisko, jeśli zostały przewidziane (np. monitoring ścieków, ograniczenie emisji metanu).

Załącznik 4 - Zgodność projektu z zasadą zrównoważonego rozwoju, w tym z zasadą „nie czyń poważnych szkód” (Do No Significant Harm) (pkt 4.2) – cd. (2)

Przykładowy opis (dla oczyszczalni ścieków):

Projekt odbudowy oczyszczalni ścieków jest zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju oraz zasadą „nie czyń poważnych szkód” (DNSH). Inwestycja obejmuje odbudowę instalacji, wdrożenie technologii odzysku wody i energii, co zapewnia efektywne oczyszczanie ścieków komunalnych oraz wspiera efektywne gospodarowanie zasobami i redukcję emisji. Projekt zapewnia trwałą infrastrukturę zgodną z celem 9 Agendy ONZ poprzez zastosowanie, a dzięki ograniczeniu zrzutu zanieczyszczeń do środowiska wspiera realizację celu 6 Agendy ONZ. Zgodnie z Analizą spełniania zasady DNSH dla programu FEnIKS 2021–2027 dla celu szczegółowego 2.5.1, projekt nie wpływa negatywnie na klimat, jest odporny na zmiany klimatu poprzez zastosowanie, chroni różnorodność biologiczną, wodę i glebę poprzez zastosowanie, a wdrożone środki techniczne (np. energooszczędne urządzenia, higienizacja osadów) eliminują potencjalne ryzyka środowiskowe.

Obowiązek potwierdzenia spełnienia zasady DNSH w całym cyklu życia projektu

W przypadku korzystania przez beneficjentów ze środków finansowych UE konieczne jest gromadzenie dokumentacji potwierdzającej zgodność z zasadą DNSH na każdym etapie przedsięwzięcia tj.:

- przygotowania (od planowania, przez koncepcję, po projekt) inwestycji,
- realizacji (np. budowy) inwestycji,
- eksploatacji i utrzymania,
- likwidacji.

§ 4c Umowy o Dofinansowanie:

- Wymogi związane z oceną potwierdzenia realizacji Projektu zgodnie z zasadą DNSH
- Beneficjent zapewnia zgodność Projektu z zasadą DNSH. Beneficjent zobowiązany jest do bieżącego gromadzenia informacji, danych oraz dokumentacji, które stanowią potwierdzenie realizacji Projektu zgodnie z zasadą DNSH.
- Beneficjent zobowiązuje się do opracowywania okresowego sprawozdania potwierdzającego realizację Projektu zgodnie z zasadą DNSH w okresie realizacji Projektu każdorazowo w terminie do 31 stycznia za rok poprzedni oraz złożenia raportu końcowego najpóźniej wraz z wnioskiem o płatność końcową. W okresowym sprawozdaniu i raporcie końcowym Beneficjent powinien przedstawić wykaz dowodów potwierdzających zawarte w ww. dokumentach informacje.

Załącznik 4 - Zgodność z wymogami klimatycznymi, z uwzględnieniem ryzyka powodziowego (pkt 3)

Każdy projekt infrastrukturalny o trwałości ≥ 5 lat wymaga oceny:

- wpływu na klimat,
- dostosowania do zmienionego klimatu.

Zakres oceny zależy od rodzaju i skali projektu.

Weryfikacja powinna być zgodna z:

- Wytycznymi technicznymi (2021/C 373/01),
- Poradnikiem weryfikacji inwestycji pod względem wpływu na klimat (2021–2027).

Załącznik 4 - Zgodność z wymogami klimatycznymi, z uwzględnieniem ryzyka powodziowego (pkt 3) – cd. (1)

Projekty w ramach działania FENX.09.01. i FENX.10.01 mają charakter odbudowy po powodzi z września 2024 r. wymagają wykazania:

- poprawy odporności infrastruktury w porównaniu do stanu sprzed katastrofy,
- zastosowania rozwiązań adaptacyjnych i przeciwdziałających skutkom zmian klimatu.

Załącznik 4 - Zgodność z prawem ochrony środowiska i wymogami klimatycznymi (pkt 3) – cd. (2)

Czy przeprowadzono analizę podatności i ocenę zagrożeń klimatycznych?

Jeśli tak – jakie metody i źródła danych zastosowano?

Jak projekt wpisuje się w krajowe/regionalne strategie adaptacyjne?

Np. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020), miejskie plany adaptacji, planami zarządzania ryzykiem klęsk żywiołowych.

Czy projekt w połączeniu ze zmianami klimatu wpływa na otoczenie?

Czy powstają nowe zagrożenia lub szanse (np. zwiększona retencja)? Projekt nie powinien też wpływać negatywnie na poziom odporności na zagrożenia klimatyczne ani na wdrażane w ramach innych przedsięwzięć działania przystosowawcze.

Jak zapewniono odporność infrastruktury na skutki zmian klimatu?

Odporność (przede wszystkim na zagrożenie powodziowe), ale też w zakresie obciążeń wiatrowych i śniegowych, skrajnych temperatur, fal upałów, powodzi, suszy i dostępności wody pitnej i oczyszczania ścieków.

Jeśli przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko, albo screening (wydano decyzję środowiskową) to jakie zalecenia sformułowano?

Jakie warunki środowiskowe mają zastosowanie w projektowaniu i użytkowaniu?

Załącznik 4 - Zgodność projektu z zasadami: ostrożności, zasadą działania zapobiegawczego, zasadą naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła, zasadą zanieczyszczający płaci (pkt 4)

Każdy projekt infrastrukturalny musi być przygotowany z poszanowaniem:

1. Zasady ostrożności – czyli zapewnić, że projekt nie stworzy zagrożenia dla środowiska, np. poprzez:
 - przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko (OOS) (jeśli wymagana),
 - zastosowanie niskoemisyjnych i energooszczędnych technologii,
 - certyfikowanych urządzeń i materiałów,
 - wdrożenie środków minimalizujących wpływ na środowisko na etapie budowy, eksploatacji i likwidacji.
2. Zasady działania zapobiegawczego – czyli przewidzieć skutki realizacji projektu i zapobiegać im z wyprzedzeniem, np. poprzez:
 - projektowanie szczelnych sieci i instalacji, zapewnienie odporności na awarie i wycieki, montaż czujników wycieków, systemów wczesnego ostrzegania,
 - plany reagowania na zagrożenia środowiskowe, szkolenia dla operatorów

Załącznik 4 - Zgodność projektu z zasadami: ostrożności, zasadą działania zapobiegawczego, zasadą naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła, zasadą zanieczyszczający płaci (pkt 4) – cd.

3. Zasady naprawy szkód w pierwszym rzędzie u źródła – czyli szkody środowiskowe mają być eliminowane jak najbliżej źródła i jak najwcześniej, np. poprzez:
 - zagospodarowanie osadów i popłuczyn zgodnie z przepisami,
 - projektowanie i realizację: systemów zapobiegania stratom wody, eliminację zanieczyszczeń w miejscu ich powstawania (np. separatory).
4. Zasady „zanieczyszczający płaci” – czyli osoby lub podmioty odpowiedzialne za zanieczyszczenie pokrywają koszty jego usunięcia i ochrony środowiska np. w taryfach za wodę i ścieki.

Załącznik 4 - Czy projekt jest realizowany w wyniku planu lub programu, innego niż FEnIKS? (pkt 5)

Pole wyboru TAK/NIE

W przypadku, gdy dany projekt: nie jest realizowany w wyniku planu lub programu, innego niż FEnIKS, w tym punkcie formularza należy wybrać odpowiedź NIE.

Jeśli zaznaczono „Tak” należy również dodać krótkie uzasadnienie (przede wszystkim podać nazwę planu lub programu).

Załącznik 4 Czy dany plan lub program podlegał strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko zgodnie z ustawą OOŚ? (pkt 6)

Pole wyboru TAK/NIE/NIE DOTYCZY

Jeżeli w polu powyżej (pkt 5) zaznaczono odpowiedź „Nie”, należy zaznaczyć „Nie dotyczy”.

Jeżeli projekt jest realizowany w wyniku planu lub programu, innego niż FEnIKS, a w polu powyżej (pkt 6) zaznaczono odpowiedź „Nie”, należy przedstawić krótkie wyjaśnienie dlaczego nie przeprowadzono tej oceny – np. brak wymogu ustawowego. Jeżeli SOOŚ jest w trakcie, należy wspomnieć o tej okoliczności wraz z krótką informacją o prowadzonej ocenie.

Jeżeli zaznaczono odpowiedź „Tak”, należy załączyć dokumenty lub udostępnić link do:

- nietechnicznego streszczenia prognozy oddziaływania na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. e ustawy ooś;
- dokumentów, o których mowa w art. 43 ustawy ooś wraz z informacją o podaniu do publicznej wiadomości informacji o przyjęciu dokumentu i możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy.

Zalecane jest również zamieszczenie informacji, w jaki sposób SOOŚ (w szczególności prognoza) dla danego planu lub programu odnosi się do SOOŚ FEnIKS.

Załącznik 4 - Czy w ramach projektu realizowane jest przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (art. 59 ust. 1 pkt 1 ustawy OOS) i/lub objęte załącznikiem I do dyrektywy 2011/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady? (pkt 7)

Pole wyboru TAK/NIE

Określenie, czy w ramach projektu realizowane jest przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia mogące **zawsze** znacząco oddziaływać na środowisko.

Uwaga: trzeba powielić pkt (7) – odrębnie dla każdego przedsięwzięcia, aby zachować czytelność przedstawianych informacji.

Załącznik 4 - Czy w ramach projektu realizowane jest przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (...)? (pkt 7) – cd.

Gdy zaznaczono **TAK** należy załączyć do wniosku wskazane poniżej dokumenty:

- a) streszczenie raportu OOŚ w języku niespecjalistycznym (przygotowane zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 18 ustawy OOŚ) albo cały raport OOŚ; W przypadku, gdy w raporcie była przeprowadzona ocena zgodnie z art. 6. ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej, należy załączyć lub udostępnić rozdziały raportu związane z oceną wskazaną w art. 6. ust. 3 Dyrektywy Siedliskowej lub pełną wersję raportu,
- b) informacje na temat konsultacji z organami ds. ochrony środowiska, ze społeczeństwem oraz w stosownych przypadkach z innymi państwami członkowskimi przeprowadzonych,
- c) decyzje wymienione w art. 71 ust. 1 (czyli decyzję środowiskową), art. 72 ust. 1 ustawy OOŚ (czyli pozwolenia na budowę) lub dokonane zgłoszenia, o których mowa w art. 72 ust. 1a, wraz z informacją potwierdzającą ich poprawne podanie do publicznej wiadomości,
- d) postanowienie z etapu ponownej oceny oddziaływania na środowisko wydane w trybie art. 90 ust 1 ustawy OOŚ (jeśli dotyczy).

Gdy zaznaczono **NIE** w polu tekstowym należy wpisać „nie dotyczy”.

Załącznik 4 - Czy w ramach projektu realizowane jest przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko i/lub objęte załącznikiem II do dyrektywy 2011/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady? (pkt 8)

Pole wyboru TAK/NIE

Określenie, czy w ramach projektu realizowane jest przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia mogące **potencjalnie** znacząco oddziaływać na środowisko.

Gdy zaznaczono **TAK**: napisać, czy dla przedsięwzięcia zostało lub nie zostało przeprowadzone postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

Jeżeli zaznaczono **NIE**: przedstawić powody i szczegółowe uzasadnienie uznania przedsięwzięcia jako nie będącego przedsięwzięciem potencjalnie znacząco oddziałującym na środowisko.

Uwaga: trzeba powielić pkt (8) – odrębnie dla każdego przedsięwzięcia, aby zachować czytelność przedstawianych informacji.

Załącznik 4 - Czy w ramach projektu realizowane jest przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (...)? (pkt 8) – cd. (1)

Jeżeli postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko zostało przeprowadzone, należy załączyć do wniosku wskazane poniżej dokumenty:

- a) streszczenie raportu OOS w języku niespecjalistycznym albo cały raport OOS,
- b) informacje na temat konsultacji z organami ds. ochrony środowiska, ze społeczeństwem oraz w stosownych przypadkach z innymi państwami członkowskimi,
- c) decyzję wymienioną w art. 71 ust. 1 (czyli decyzję środowiskową), art. 72 ust. 1 ustawy OOS (czyli pozwolenie na budowę) lub dokonane zgłoszenia, o których mowa w art. 72 ust. 1a , wraz z informacją potwierdzającą ich poprawne podanie do publicznej wiadomości dokonane w trybie ustawy OOS.

Załącznik 4 - Czy w ramach projektu realizowane jest przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (...)? (pkt 8) – cd. (2)

Jeżeli postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko nie zostało przeprowadzone, należy przedstawić następujące informacje:

- a) ustalenie wymagane w art. 84 ust. 1 ustawy OOŚ (o braku konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko),
- b) progi, kryteria lub przeprowadzone indywidualne badania przedsięwzięć, które doprowadziły do wniosku, że OOŚ nie była wymagana (nie ma konieczności przedstawienia przedmiotowych informacji, jeżeli zawarto je już w decyzji wspomnianej w pkt a),
- c) wyjaśnienie powodów, dla których projekt nie ma znaczących skutków środowiskowych, biorąc pod uwagę odpowiednie kryteria selekcji określone w art. 63 ust. 1 ustawy OOŚ (nie ma konieczności przedstawienia przedmiotowych informacji, jeżeli zawarto je już w decyzji wspomnianej w pkt a).

Załącznik 4 - Czy w ramach projektu realizowane jest przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (...)? (pkt 8) – cd. (3)

UWAGA: W przypadku przedsięwzięć realizowanych na podstawie przepisów dotyczących usuwania skutków powodzi i innych przepisów, które ułatwiają i przyspieszają realizację takich działań, w tym ustawy z dnia 11 sierpnia 2001 r. o szczególnych zasadach odbudowy, remontów i rozbiórek obiektów budowlanych zniszczonych lub uszkodzonych w wyniku działania żywiołu (Dz. U. 2001 nr 84 poz. 906 z późn. zm.), czy ustawy z dnia 16 września 2011 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi (Dz. U. 2011 nr 234 poz. 1385 z późn. zm.) wnioskodawca musi wykazać we wniosku, że projekt jest realizowany w oparciu o powyższe lub inne właściwe przepisy i nie jest zobowiązany do uzyskania decyzji środowiskowej.

Załącznik 4 - Czy w ramach projektu realizowane jest przedsięwzięcie lub przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (...)? (pkt 8) – cd. (4)

W przypadku inwestycji składającej się z co najmniej dwóch przedsięwzięć, dla których wydano decyzję bez oceny oddziaływania na środowisko należy przedstawić, w jaki sposób wszystkie te przedsięwzięcia razem wpływają na stan środowiska (**efekt skumulowany**). W tym celu należy posłużyć się uzasadnieniami z wydanych rozstrzygnięć administracyjnych.

Należy wykazać, że podział inwestycji na mniejsze zamierzenia nie skutkuje obejściem zakazu tzw. salami slicing (wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 16.09.2004 w sprawie C-227/01 Komisja przeciwko Królestwu Hiszpanii).

Załącznik 4 - Czy projekt może samodzielnie lub w połączeniu z innymi projektami znacząco negatywnie wpłynąć na obszary, które są lub mają być objęte siecią Natura 2000? (pkt 9)

Pole wyboru TAK/NIE

Jeśli zaznaczono **NIE**, należy dołączyć deklarację organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000 (Załącznik 4.1. do wniosku) oraz mapę, na której wskazano lokalizację projektu i obszarów Natura 2000.

Uwaga: nowy wzór deklaracji

Załącznik 4.1 - Deklaracja organu odpowiedzialnego za monitorowanie obszarów Natura 2000

Deklaracja powinna zawierać nazwę odpowiedniego obszaru lub obszarów, numer identyfikacyjny, odległość miejsca, w którym realizowany jest projekt do najbliższych obszarów Natura 2000, jego cele w zakresie ochrony i uzasadnienie, że istnieje małe prawdopodobieństwo, aby projekt (czy to samodzielnie, czy w połączeniu z innymi projektami), mógł w istotny sposób negatywnie wpłynąć na obszary objęte lub które mają być objęte siecią Natura 2000. W stosownych przypadkach w deklaracji należy odnieść się do wniosków wynikających z uzyskanych decyzji administracyjnych potwierdzających wnioski w zakresie oddziaływania na obszary Natura 2000.

Należy podać informacje o obszarach Natura 2000 zlokalizowanych w buforze 5 km od przedsięwzięcia oraz uwzględnić obszary ujęte w uzyskanych decyzjach o środowiskowych uwarunkowaniach. W przypadku, gdy postanowienie z ponownej oceny uwzględnia więcej obszarów niż decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach, w treści deklaracji również należy uwzględniać te obszary (nawet jeżeli są zlokalizowane w odległości większej niż 5 km). **Dla obszarów Natura 2000 należy wskazać informacje o wyznaczonych planach zadań ochronnych oraz ich ewentualnej aktualizacji oraz określić czy planowane do realizacji przedsięwzięcie nie wpływa na cele ochrony wyznaczone zarówno w obowiązujących, jak i aktualizowanych planach zadań ochronnych. W opisie należy odnieść się także do kwestii związanej z integralnością obszarów oraz spójnością sieci Natura 2000. Jeżeli dla któregoś z obszarów w rejonie projektu nie uchwalono dotychczas formalnie celów ochrony należy powołać się na inne dokumenty będące w posiadaniu właściwej w sprawie RDOŚ – w szczególności na opracowane dla obszaru tymczasowe cele ochrony lub projekty PZO lub na prowadzone badania terenowe i analizy mogące potwierdzić brak możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania danego projektu na te obszary.**

Załącznik 4 - Czy projekt może samodzielnie lub w połączeniu z innymi projektami znacząco negatywnie wpłynąć na obszary, które są lub mają być objęte siecią Natura 2000? (pkt 9) – cd.

Jeśli zaznaczono **TAK**, przedstawić:

a) decyzję właściwego organu oraz odpowiednią ocenę przeprowadzoną zgodnie z art. 33 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,

b) jeżeli właściwy organ ustalił, że dany projekt ma istotny negatywny wpływ na jeden obszar lub więcej obszarów objętych lub które mają być objęte siecią Natura 2000, przedstawić:

- kopię standardowego formularza zgłoszeniowego „Informacje dla Komisji Europejskiej zgodnie z art. 6 ust. 4 dyrektywy siedliskowej, zgłoszone Komisji (DG ds. Środowiska) lub
- opinię Komisji zgodnie z art. 6 ust. 4 dyrektywy siedliskowej w przypadku projektów mających istotny wpływ na siedliska lub gatunki o znaczeniu priorytetowym, które są uzasadnione tak ważnymi względami jak nadrzędny interes publiczny inny niż zdrowie ludzkie i bezpieczeństwo publiczne lub korzystne skutki o podstawowym znaczeniu dla środowiska.

Załącznik 4 - Czy projekt obejmuje nowe zmiany charakterystyki fizycznej części wód powierzchniowych lub zmiany poziomu części wód podziemnych, które pogarszają stan jednolitej części wód lub uniemożliwiają osiągnięcie dobrego stanu wód/potencjału? (pkt 10)

Pole wyboru TAK/NIE

Jeżeli zaznaczono odpowiedź **TAK** – przedstawić ocenę oddziaływania na jednolitą część wód i szczegółowe wyjaśnienie sposobu, w jaki spełniono lub w jaki zostaną spełnione wszystkie warunki zgodnie z art. 68 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.

Mamy wówczas do czynienia z odstępstwem dopuszczonym ze względu na planowany projekt, które wskazano w art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, tj. nowe zmiany charakterystyki fizycznej JCWP lub zmiany poziomu JCWPd lub nowe formy zrównoważonej działalności człowieka.

Załącznik 4 - Czy projekt obejmuje nowe zmiany charakterystyki fizycznej części wód powierzchniowych (...)? (pkt 10) – cd.

Jeżeli zaznaczono odpowiedź **NIE** – mogą wystąpić dwie sytuacje:

- Przeprowadzono analizę w celu odpowiedzi na powyższe pytanie – dołącza się informację właściwego organu oświadczającą, że projekt nie pogarsza stanu jednolitej części wód, ani nie uniemożliwia osiągnięcia dobrego stanu/potencjału (dalej „Informacja”) wraz z uzasadnieniem powodów takiej opinii. Należy podać datę wydania informacji (**Załącznik 4.2 do wniosku**);
- Nie przeprowadzono analizy w celu odpowiedzi na pytanie – projekt z uwagi na swój charakter nie wymaga rozpatrzenia w kontekście spełnienia warunków zgodnie z art. 68 Prawa wodnego. W przypadku takich projektów wystarczy to wyjaśnić i nie ma obowiązku dołączania informacji. Lista takich wyłączeń została zamieszczona w instrukcji do pkt 10 Załącznika 4.

Załącznik 4.3 do wniosku o dofinansowanie - Wykaz decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych wraz z potwierdzeniem ich zgodności z zakresem projektu

Lp	Oznaczenie/numer zadania/kontraktu wg wniosku o dofinansowanie	Oznaczenie/numer decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (o ile wydano) i jej status (ostateczna, ostateczna zaskarżona odwołaniem, ostateczna zaskarżona skargą do WSA, ostateczna zaskarżona skargą do NSA, prawomocna)	Data wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (o ile wymagana i wydana przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie)	Nazwa przedsięwzięcia wynikająca z decyzji ⁷	Data złożenia wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (o ile wymagana i nie wydana przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie)	Przedmiot decyzji	Czy przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko dla zadania? [TAK/NIE]	Jeżeli przeprowadzono ocenę oddziaływania na środowisko - Czy załączono dokumenty wynikające z zał. 4? (o ile była OOŚ) [TAK/NIE]	Uzasadnienie braku decyzji – jeśli jest niewymagana zgodnie z prawem	Czy dla zadania/kontraktu wymagane jest/było: - pozwolenie na budowę (PB) - zgłoszenie zamiaru budowy/wykonania robót budowlanych (Z)	Przedmiot decyzji/zgłoszenia ⁷ (jeśli jest/było wymagane)	Data wydania decyzji/ data zgłoszenia lub w przypadku ich braku planowana data złożenia wniosku o wydanie decyzji/ planowana data zgłoszenia
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1.										PB lub Z		

Najważniejsze akty prawne:

■ Prawo unijne:

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko - zmieniona dyrektywą 2014/52/UE z dnia 16 kwietnia 2014 r. (Dz.U. L 124/1 z 25.4.2014)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231 z 30.06.2021, str. 159, z późn. zm.), **zwane dalej: rozporządzeniem ogólnym**

Najważniejsze akty prawne – cd. (1):

■ Prawo krajowe:

- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (ustawa OOS)
 - weszła w życie z dniem 15 listopada 2008 r. i zastąpiła wcześniejsze przepisy w ustawie Prawo ochrony środowiska
 - duża nowelizacja z dnia 19 lipca 2019 r. – weszła w życie 24 września 2019 r.
 - istotna zmiana z dnia 30 marca 2021 r. – weszła w życie 13 maja 2021 r. (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz.1094)
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.)

Najważniejsze akty prawne – cd. (2):

■ Prawo krajowe:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko → weszło w życie z dniem 11 października 2019 r.

Rozporządzenie określa:

- ❖ rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- ❖ rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- ❖ przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane jako przedsięwzięcia, o których mowa wyżej.

Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko

Dziękuję za uwagę.

Zapraszamy na stronę:

www.gov.pl/web/nfosigw/fundusze-europejskie-na-infrastrukture-klimat-i-srodowisko

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

NARODOWY FUNDUSZ
OCHRONY ŚRODOWISKA
i GOSPODARKI WODNEJ